

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงาน
ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING FUNCTIONAL
COMPETENCY OF TEACHERS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER
NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปารณีย์ ดอนอินทรัพย์/ PARANEE DONINSAP¹
จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย/ JITIRAT SAENGLOETUTHAI²
พิชญาภา ยืนยาว/ PITCHAYAPA YUENYAW³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา และ 3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 317 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้
2. สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การพัฒนาผู้เรียน การจัดการชั้นเรียน และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

¹นักศึกษาลัทธิศูตครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การนิเทศและการประเมินผลการสอน การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 49.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ สมรรถนะประจำสายงานของครู ประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of academic leadership of administrators; 2) identify the level of functional competency of teachers in educational institutions; and 3) analyze academic leadership of administrators affecting functional competency of teachers in educational institutions. The research sample, derived by proportional stratified random sampling which distributed by district, was 317 administrators and teachers of educational institutions under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the academic leadership of administrators was at a high level. These top 3 aspects, ranked from the highest to the lowest, were as follows: promoting professional development, providing incentives for teachers, and providing incentives for learning.

2. Overall and in specific aspects, functional competency of teachers in educational institutions was at a high level. These top 3 aspects, ranked from the highest to the lowest, were as follows: student development, classroom management, and relationship and collaboration building for learning management.

3. Academic leadership of administrators in the aspects of framing school goals, providing incentives for learning, monitoring student's progress, supervising and evaluating instruction, promoting professional development, providing incentives for teachers, and caring for teachers and students affected functional competency of teachers in educational institutions at the percentage of 49.90 with statistical significance at .05.

Keywords: academic leadership, functional competency, primary education

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสสังคมโลกส่งผลให้สังคมไทยเกิดการปรับตัวเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งแนวคิด สาระ ตลอดจนจนแนวทางในการจัดการศึกษาในฐานะเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลในชาติพร้อมรับและปรับตัวให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกทุกรูปแบบ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551: 1-8) การศึกษาจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะทำให้บุคคลในชาติมีคุณภาพ และศักยภาพเพื่อเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยและนำความรู้ความเข้าใจมาใช้แก้ปัญหา รวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น (ภาวดี อนันต์นาวิ, 2555: 321) สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ที่ต้องการให้สังคมเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เพื่อสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 16)

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดหลักสมรรถนะเป็นฐาน เป็นกระบวนการค้นหาสมรรถนะที่จำเป็นต้องพัฒนาจากการประเมินสมรรถนะแล้วนำผลการประเมินมาจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนดำเนินการพัฒนาตนเองตามแผนที่ตนเองเป็นผู้กำหนด เป็นการเพิ่มพูนสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้ว่า “ภายในปี 2556 ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพ คุณภาพตามมาตรฐานและการรับรองวิชาชีพที่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรมและทันต่อการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ” (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2551: 1) จึงกล่าวได้ว่า หากครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพ ก็จะส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพตามไปด้วย

สำหรับในสถานศึกษา การบริหารวิชาการนับว่าเป็นภารกิจหลักที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการศึกษาตามมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา โดยพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานบริหารวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหาร (อานูชิต แก้วก่า, 2550: 2) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการให้เป็น

ที่ประจักษ์ สามารถเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจและเป็นเพื่อนร่วมงานให้กับคณะครูในการที่จะนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล การที่ผู้บริหารไม่ได้บริหารโดยเน้นงานวิชาการโดยตรงย่อมทำให้กระทบต่อคุณภาพนักเรียนและคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารจึงเป็นบุคลากรที่สำคัญและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี มีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการบริหาร และจัดการศึกษาโดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จึงนำไปสู่การจัด และการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 64) จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคนเดียวไม่สามารถดำเนินการทุกอย่างได้ จำเป็นต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การที่ผู้บริหารจะได้รับความร่วมมือนั้น จะต้องดำเนินบทบาทและพฤติกรรมที่เหมาะสม คือ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการรวมพลังครู กระตุ้นให้ครูแสดงสมรรถนะประจำสายงานออกมา และประสานงานให้ครูทำงานและร่วมมือกันด้วยเทคนิควิธีที่มีคุณภาพจึงจะส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2551: 34)

ในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่ผ่านมา ได้ดำเนินการนำนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติ โดยการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู และส่งเสริมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการให้เป็นที่ประจักษ์ สามารถเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน ให้กำลังใจกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจและเป็นเพื่อนร่วมงานให้กับคณะครูในการที่จะนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล การที่ผู้บริหารไม่ได้บริหารโดยเน้นงานวิชาการโดยตรง ย่อมทำให้กระทบต่อคุณภาพนักเรียนและคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคลากรที่สำคัญและเป็นผู้นำวิชาชีพที่ต้องมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี มีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการบริหารและจัดการศึกษา โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการจึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 23) ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอนในโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้สอนให้สามารถแสดงสมรรถนะประจำสายงานของครู ในการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

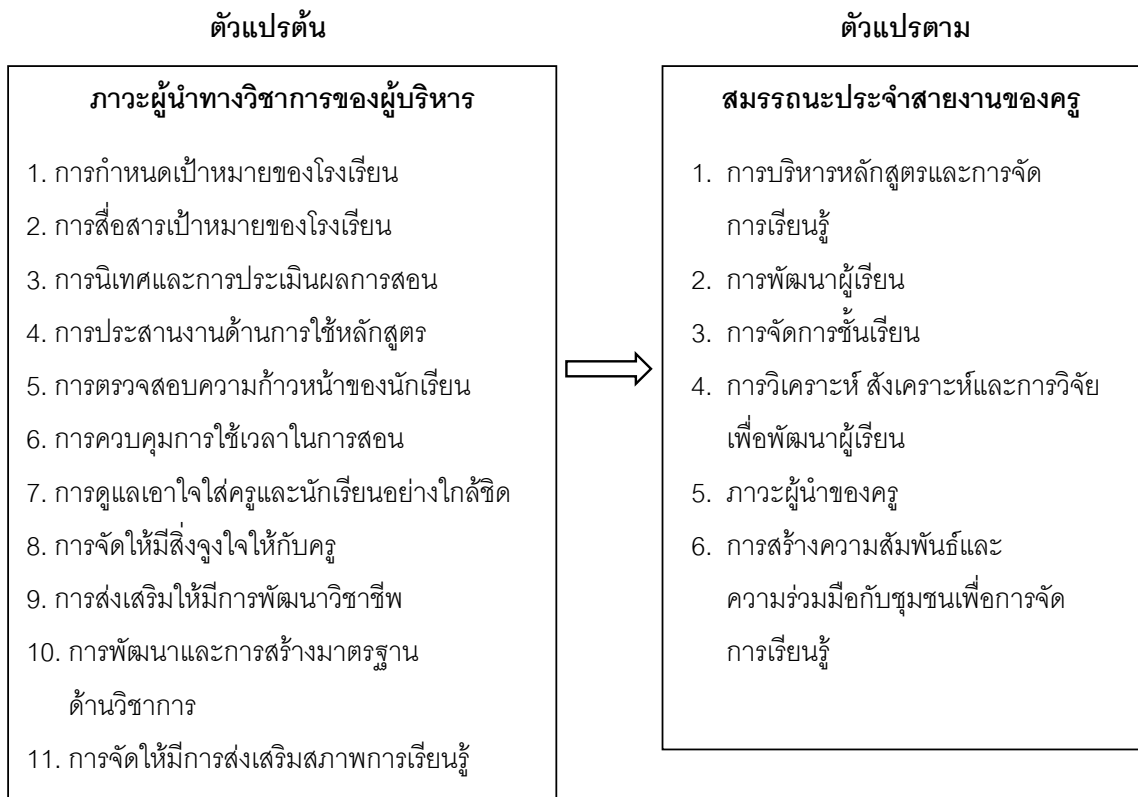
สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 8) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาชีพ และ 11) การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของ Hallinger & Murphy (1985: 221) เพื่อเป็นกรอบในการศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 8) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาชีพ และ 11) การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ และสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา ตามแนวคิดระบบการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 8-15) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์

สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู และ 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ซึ่งสามารถเขียนประกอบเป็นแผนภูมิได้ตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 แสดงออกถึงการมีความสามารถในการแสดงสติปัญญา มีความกระตือรือร้นในการทำงาน สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 8) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และ 11) การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

2. สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา หมายถึง การที่ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สามารถจัดการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนบริหารจัดการชั้นเรียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีภาวะผู้นำและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มีความสุข สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สมรรถนะที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำของครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research)

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2558 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 127 คน ครู จำนวน 1,637 คน รวมทั้งสิ้น 1,764 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2558 ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม อำเภอดอนตูม และอำเภอกำแพงแสน ได้มาโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 608-609 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2552: 104) กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยใช้ การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตาม อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอดอนตูม และอำเภอกำแพงแสน โดยคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ได้ผู้บริหาร จำนวน 23 คน และครู จำนวน 294 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดรูปแบบ และโครงสร้างของแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามแนวทางของแบบสอบถามให้ครอบคลุม นิยามตัวแปร โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 แบบสอบถามด้านสมรรถนะประจำสายงานของครู ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 317 ฉบับ ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และสมรรถนะประจำสายงานของครู โดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.55) และการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.62) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับ และลำดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

(n = 317)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.09	0.61	มาก	10
2. การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.14	0.61	มาก	7
3. การนิเทศและการประเมินผลการสอน	4.10	0.63	มาก	8
4. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	4.15	0.65	มาก	5
5. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.14	0.57	มาก	6
6. การควบคุมการใช้เวลาในการสอน	4.05	0.62	มาก	11
7. การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.09	0.54	มาก	9
8. การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.21	0.59	มาก	2
9. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.23	0.55	มาก	1
10. การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	4.19	0.57	มาก	4
11. การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.20	0.57	มาก	3
รวม	4.15	0.48	มาก	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา

สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยการพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.44) และการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.48) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับ และลำดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา

(n = 317)

สมรรถนะประจำสายงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.25	0.48	มาก	6
2. การพัฒนาผู้เรียน	4.33	0.44	มาก	1
3. การจัดการชั้นเรียน	4.31	0.45	มาก	2
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.27	0.45	มาก	4
5. ภาวะผู้นำของครู	4.26	0.47	มาก	5
6. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.30	0.48	มาก	3
รวม	4.29	0.40	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.52-0.76 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำถึงระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.43-0.61 ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

(n = 317)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร	การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (X_1)	การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (X_2)	กรณีศึกษาและการประเมินผลการสอน (X_3)	การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (X_4)	การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X_5)	การควบคุมการใช้เวลาในการสอน (X_6)	การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (X_7)	การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X_8)	การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X_9)	การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (X_{10})	การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X_{11})	สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot})
การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (X_1)	1.00											
การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (X_2)	0.76**	1.00										
กรณีศึกษาและการประเมินผลการสอน (X_3)	0.69**	0.70**	1.00									
การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (X_4)	0.64**	0.64**	0.69**	1.00								
การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X_5)	0.67**	0.68**	0.67**	0.58**	1.00							
การควบคุมการใช้เวลาในการสอน (X_6)	0.63**	0.58**	0.62**	0.56**	0.71**	1.00						
การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (X_7)	0.70**	0.63**	0.63**	0.61**	0.72**	0.71**	1.00					
การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X_8)	0.64**	0.60**	0.55**	0.55**	0.61**	0.53**	0.71**	1.00				
การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X_9)	0.62**	0.64**	0.57**	0.61**	0.60**	0.52**	0.63**	0.71**	1.00			
การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (X_{10})	0.59**	0.64**	0.65**	0.64**	0.58**	0.59**	0.61**	0.57**	0.63**	1.00		
การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X_{11})	0.55**	0.60**	0.69**	0.66**	0.63**	0.60**	0.58**	0.56**	0.65**	0.68**	1.00	
สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot})	0.61**	0.55**	0.60**	0.51**	0.59**	0.54**	0.57**	0.43**	0.54**	0.53**	0.55**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (X_1) ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X_{11}) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X_5) ด้านกรณีศึกษาและการประเมินผลการสอน (X_3) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X_9) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X_8) และการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (X_7) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของการเป็นสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.499 ซึ่งแสดงว่า ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านกรณีศึกษาและการประเมินผลการสอน

ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิดได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นทีมของครู และสามารถทำนายสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 49.90 ทั้งนี้การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูส่งผลแบบผกผันต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 2.01 + 0.15 (X_1) + 0.08 (X_{11}) + 0.11 (X_5) + 0.11 (X_3) + 0.14 (X_9) - 0.16 (X_8) + 0.12 (X_7)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.24 (Z_1) + 0.12 (Z_{11}) + 0.16 (Z_5) + 0.17 (Z_3) + 0.20 (Z_9) - 0.24 (Z_8) + 0.16 (Z_7)$$

ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา

(n = 317)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	7	24.75	3.54	43.96*	.00
Residual	309	24.85	0.08		
Total	316	49.60			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสมการตามลำดับ	b	SE.b	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	2.01	0.14		14.15*	.00
การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (X ₁)	0.15	0.04	0.24	3.55*	.00
การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X ₁₁)	0.08	0.04	0.12	1.90*	.05
การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X ₅)	0.11	0.05	0.16	2.34*	.02
การนิเทศและการประเมินผลการสอน (X ₃)	0.11	0.04	0.17	2.51*	.01
การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X ₉)	0.14	0.05	0.20	3.05*	.00
การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X ₈)	-0.16	0.05	-0.24	3.56*	.00
การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (X ₇)	0.12	0.05	0.16	2.34*	.02

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

R = 0.796   R² = 0.634   SEE = 0.205

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมมีระดับปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ มีลำดับปฏิบัติสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศ และการประเมินผลการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ตามลำดับ เนื่องจากความเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร การจะก้าวสู่ความเป็นผู้นำทางวิชาการได้นั้น จำเป็นจะต้องเรียนรู้และปฏิบัติภารกิจในบทบาทต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งนี้เพราะผู้นำทางวิชาการย่อมจะต้องเปี่ยมไปด้วยความรู้ ความสามารถและความเท่าทันในองค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวรรณ นัดดาเทพ (2557: 105) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของงานวิชาการและถือว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญต่อสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาตนเองไปในแนวทางที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นผู้นำครูและผู้นำการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554: 90) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกรายการ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการและถือว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา จึงต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดจนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ให้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ซึ่งในปัจจุบันทุกสถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเองทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการบริหารสถานศึกษาของตนเองโดยมีความสามารถระดับมาก

2. สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนา

ผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (มาตรา 52) มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 42 กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) จัดทำมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินและปรับเปลี่ยนมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ดังนั้น บุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะในการทำงานของตน เพื่อให้ได้วิทยฐานะที่สูงขึ้นและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิผลที่ดีขึ้น สอดคล้องกับฐิติพงษ์ ตรีศร (2552: 89-91) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริการที่ดี ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนาผู้เรียนด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกแบบการเรียนรู้ และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสอดคล้องกับจิระวรรณ บุญปลอด (2553: 121-126) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับสมรรถนะทางวิชาการของครูจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษา

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เรียงตามอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การนิเทศและการประเมินผลการสอน การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 49.90 โดยอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มากที่สุด

ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนนั้น จะต้องมีความชัดเจนโดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะต้องรวมถึงความรับผิดชอบของครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในด้านการปฏิบัติงานจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ นอกจากนี้ยังต้องมีลักษณะที่ง่ายต่อครูในการที่จะนำไปสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ในห้องเรียน การวางแผนงานทางวิชาการในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวันแต้จ มีชัย (2554: 95) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร กำกับ ติดตาม ใ้บุคลากรทุกฝ่ายดำเนินงานตามแผนวิชาการให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารประเมินผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางการพัฒนา และสอดคล้องกับอ้อย สิมรัมย์ (2554: 194) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนั้น สรุปได้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์และการกำหนดเป้าหมายมีความสำคัญต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารได้สร้างบรรยากาศให้โรงเรียนน่าอยู่ น่าเรียน สะอาดสวยงามร่มรื่น สามารถดำเนินการเรียนรู้ได้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถหรือความสนใจของครู และส่งเสริมครูด้วยการสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุงห้องเรียนให้น่าเรียน เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับวิไล ออกกิจวัตร (2549: 91) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ส่งผลต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรมาเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยกำหนดหลักสูตรแกนกลางมาให้ แล้วให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเอง ทำให้สถานศึกษามีหลักสูตรใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามความเป็นจริงของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับกัญญ์วรา เครื่องพาที (2556: 103) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้มีสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงาม สะอาดและปลอดภัย เป็นระเบียบเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจากผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

3.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารใช้ผลจากคะแนนทดสอบในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การตรวจสอบการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผลการเรียน สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับประยุทธ์ สมวงษา (2549: 56) ได้กล่าวว่า การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน จะช่วยให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนากิจกรรมการสอน หรือช่วยเหลือนักเรียนได้ตรงตามศักยภาพและความต้องการซึ่งครูอาจใช้วิธีการสังเกต การตรวจแบบฝึกหัด การสอบถาม การทำแบบทดสอบ เป็นต้น เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นระยะ ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกระตุ้น กำกับติดตามครูก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น การกระตุ้นให้ครูได้ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนเสมอ จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อมูลพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและลักษณะตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล ออกกกิจวัตร (2549: 86) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนส่งผลต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ทั้งนี้เพราะการจัดการด้านการเรียนการสอนจัดได้ว่าเป็นภารกิจสำคัญซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย ผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจในทักษะความสามารถและรู้จักใช้วิจารณ์อย่างรอบคอบในการจัดการเรียนการสอน มีวิสัยทัศน์แสดงออกซึ่งพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการปรากฏเป็นที่ยอมรับของครูอาจารย์

3.4 ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารจะทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารจะต้องมั่นใจได้ว่าเป้าหมายของโรงเรียนได้ถูกถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการประสานเป้าหมายของโรงเรียนกับจุดประสงค์ของการเรียนในห้องเรียน การสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ควบคุมการสอนในห้องเรียน โดยการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การให้ผลย้อนกลับแก่ครูทั้งด้านการนิเทศและการประเมินผล โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้เป็นรูปธรรม และให้ครูเป็นผู้นำวิธีสอนที่เฉพาะเจาะจงไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับนางคันช สุขุมรัตนตรี (2556: 20) ได้กล่าวว่า การนิเทศ

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งช่วยพัฒนาครูในด้านวิชาการช่วยให้นักวิชาการก้าวหน้ามีประสิทธิภาพผล
มากยิ่งขึ้น การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามทุกชนิดของผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศ
การศึกษา ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาหรือผู้อื่นที่ทำงานด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดสิ่งต่อไปนี้
1) รู้จักวิธีปรับปรุงการสอนและการทำให้การศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น 2) ช่วยให้เกิด
ความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา 3) ช่วยพัฒนาครู 4) ช่วยเหลือและปรับปรุงวัตถุประสงค์
ของการศึกษา 5) ช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการสอน และ 6) ช่วยเหลือและปรับปรุงการประเมินผล
การสอน ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวรรณ นัคตาเทพ (2557: 104) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางการศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า การนิเทศและการประเมินผล
ด้านการสอน ภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการ
บริหารงานในโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 ส่งผลให้สถานศึกษามีการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนส่งเสริมให้บุคลากร
ได้ทำงานตรงความถนัด ความสามารถพร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้สูงขึ้น จัดกิจกรรม
การเรียนการสอน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อให้สะดวกต่อการใช้
ประโยชน์ในการเรียนการสอน

3.5 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงาน
ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจาก
ผู้บริหารมักส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอบรม การสัมมนา
การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปจะทำให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ สามารถ
นำแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมุลพรรณ เกิดโมลี
(2550: 128) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างกลไกการบริหารในการพัฒนาการเรียนการสอน
สร้างความคาดหวังและเปิดโอกาสให้ครูได้รับการพัฒนาและก้าวหน้าทางวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา
สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูที่มีผลงานทางวิชาชีพเป็นที่ประจักษ์ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและ
ประเมินผลการสอนของครู เป็นประจำและสม่ำเสมอ นำผลประเมินการสอนมาเป็นส่วนหนึ่งของการ
ปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความเป็นเลิศในการสอนและเป็นครูมืออาชีพสร้าง
ความเป็นผู้นำด้านการสอนแก่ครู ส่งเสริมให้ครูเกิดความต้องการพัฒนาตนเอง กระตุ้นส่งเสริมและ
ผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาด้านการสอนของครูอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับอมรรัตน์ สาริย์มา
(2552: 97) ได้ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
การจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางการศึกษาของ
ผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางอาชีพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม
ทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับขวัญใจ ขุนท้านาย (2553: 68)

ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาที่ 9 พบว่า โดยภาพรวมการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

3.6 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูเป็นการส่งผลแบบผกผันต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดังนั้น การสร้างบรรยากาศเชิงบวกในด้านการเรียนรู้ รวมทั้งการให้รางวัลและการให้การยอมรับการทำงานของครู นับเป็นบทบาทที่สำคัญส่วนหนึ่งของผู้บริหารในการที่ทำให้โครงสร้างของการทำงานดีขึ้น แต่ถ้าครูได้รับสิ่งจูงใจเหมือนเดิมเป็นประจำ ก็อาจจะไม่ได้ช่วยให้ประสิทธิภาพในการทำงานของครูเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นตอนความต้องการของ Maslow (1954: 35-47 อ้างถึงใน อรรถสิทธิ์ ตันติยุทธ, 2556: 13-14) ซึ่งได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ มีลำดับชั้นความต้องการ (hierarchy of needs) 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย (physiological needs) 2) ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) 3) ความต้องการทางสังคม (social needs) 4) ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญ (esteem needs) และ 5) ความต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต (self-actualization needs) กล่าวคือ เมื่อมนุษย์มีความต้องการทางด้านร่างกายหรือทางด้านวัตถุประสงค์แล้ว ก็จะมีความอยากหรือความต้องการที่ละเอียดอ่อนสูงขึ้นไปอีกไม่มีที่สิ้นสุด นั่นคือ เมื่อความต้องการใดเหล่านี้ได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการนั้นก็จะเป็นจูงใจให้คนทำอะไรขึ้นอีกจนกว่าความต้องการที่อยู่ในระดับสูงกว่าจะเกิดขึ้น และความต้องการระดับสูงก็จะเป็นตัวกระตุ้นให้คนอยากจะทำอะไรต่อไป แต่หากความต้องการที่ต่ำกว่ายังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการในระดับสูงจะไม่เกิดขึ้น

3.7 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้ เนื่องจากการเป็นผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งกับครูและนักเรียนเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีและเพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการที่จะไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับอมรรัตน์ สารีย์มา (2552: 97) ได้ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการให้การสนับสนุน กระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า รายข้อที่มีการปฏิบัติอันดับแรกคือผู้บริหารศึกษาประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จทางวิชาการในที่ประชุมครูหรือ

นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวรรณ นัดดาเทพ (2557: 105) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับครูและนักเรียน เพื่อสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนและศึกษาปัญหา ความต้องการของครูและนักเรียน เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการลงโทษนักเรียนที่มาสายหรือขาดเรียนโดยไม่จำเป็น โดยผู้บริหารสถานศึกษาประชุมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนรวมทั้งตัวแทนผู้ปกครอง เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการกำหนดมาตรการลงโทษนักเรียน

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ควรมีการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรควบคู่ไปกับการพัฒนาบรรยากาศวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนโดยเฉพาะการสนับสนุนให้บุคลากรมีการค้นหาความรู้ใหม่ ๆ มีการพัฒนาสมรรถนะครูประจำการและระบบการประเมินสมรรถนะครู เพื่อให้ครูมีมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำภาวะเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ 3) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 4) ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน 5) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 6) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะประจำสายงานของครู โดยการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน รวมถึงการศึกษาดูงาน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคล การยอมรับนับถือ การให้ความร่วมมือ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูง

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

สรุป

ในงานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สำหรับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการประสานงาน ด้านการใช้หลักสูตร และด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ พบว่าไม่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กัญญ์วรา เครือทองพาทย์. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). **สุดยอดหัวหน้างาน: ให้ได้ทั้งงานได้ทั้งคน**. กรุงเทพฯ: ชัดเชดมีเดีย.
- ขวัญใจ ขุนชำนาญ. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาที่ 9**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- จิระวรรณ บุญปลอด. (2553). **สมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี**. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ฐิติพงษ์ ตริศร. (2552). **สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

- นงคันทุช สมุทรอนตริ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผล การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายกลุ่ม จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประยุทธิ สมวงษา. (2549). **พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2552). **วิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: พรอพเพอร์ตี้พริ้น.
- ไพเราะ พัดตาสึงห์. (2554). **การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2555). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. ชลบุรี: มนตรี.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2551). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เรชา ชูสุวรรณ. (2550). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะบุคคลที่ส่งผล ต่อประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภายใต้**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ลัดดาวรรณ นัดดาเทพ. (2557). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันเฒ่า มีชัย. (2554). **ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิไล ออกกิจวัตร. (2549). **พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2551). **โครงการพัฒนาสมรรถนะ ของครูตามระบบการพัฒนาคู และบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559): ฉบับสรุป**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุมลพรรณ เกิดโมลี. (2550). **การศึกษาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อมรรัตน์ สาริย์มา. (2552). **พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสของการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรรถสิทธิ์ ตันติยุทธ. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน กองบำรุงรักษา การประปานครหลวง**. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการงานวิศวกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- อ้อย สัมรัมย์. (2554). **รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อานูชิต แก้วกำ. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Hallinger, P. & Murphy, J. (1985, November). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*, 86 (2), 221-224.